

**Συνέντευξη του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη
στην εφημερίδα το ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ
και στο δημοσιογράφο Στάθη Ευσταθιάδη**

Η ανάληψη της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Ελλάδα και τα καθήκοντα τα οποία αυτή επιβάλλει στον Πρωθυπουργό σε καμιά περίπτωση δεν θα εμποδίσουν την κυβέρνησή του να προχωρήσει στο έργο της. Το λεγόμενο «εσωτερικό μέτωπο» δεν πρόκειται να πέσει θύμα της ευρωπαϊκής προεδρικής συγκυρίας. «Τα ζητήματα του εσωτερικού μετώπου είναι και θα παραμείνουν στις προτεραιότητές μου» δηλώνει ο Πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης σε αποκλειστική συνέντευξή του προς το «Βήμα». Και τονίζει: «Έχουμε το σχέδιο για την «Ελλάδα 2004» που δημοσιοποίησα στη Θεσσαλονίκη το 2001. Προχωρούμε πάνω σ' αυτή τη βάση». Και αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, «συγκεκριμένα προγράμματα σε δεκάδες δήμους, που αφορούν θέσεις κοινωνικής εργασίας, εφαρμογή του νέου πλαισίου για τη διαφάνεια στο δημόσιο τομέα, αποτελεσματικό χτύπημα στη διαφθορά, βελτίωση του συστήματος καταβολής αγροτικών επιδοτήσεων και αποζημιώσεων, στο ΙΚΑ θα ολοκληρωθεί το νέο σύστημα είσπραξης και εισφορών, στη δημόσια διοίκηση περισσότερα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών». Αυτοί είναι μερικοί από τους «συγκεκριμένους στόχους για τους οποίους θα δουλέψουμε το εξάμηνο της προεδρίας» δηλώνει. Είναι κατηγορηματικός: «Ούτε θα αδιαφορήσουμε για τα ζητήματα του εσωτερικού μετώπου ούτε θα στρέψουμε αλλού την προσοχή μας κατά τη διάρκεια της προεδρίας».

Ο Πρωθυπουργός αισιοδοξεί. Το τετραήμερο που πέρασε στους Αγίους Θεοδώρους για τις γιορτές τού ανανέωσε τις δυνάμεις. Φυσικά είχε κουραστεί τις ημέρες της Κοπεγχάγης και εκείνες που προηγήθηκαν. Για πρώτη φορά δεν είχε πάρει μαζί του φακέλους. Τους είχε μελετήσει και τους είχε προωθήσει «όπου δει» τις τελευταίες ημέρες πριν από τις διακοπές, κάνοντας καθημερινά υπερωρίες. Και ήταν ευτυχής επειδή επιστρέφοντας στον Μαξίμου προχθές δεν θα έβρισκε τίποτε να τον περιμένει. Ελπίδα που αποδείχθηκε αβάσιμη. «Νόμιζα πως είχα ξεμπερδέψει με όλα αυτά. Και όμως ένας φάκελος με περίμενε, καθώς μπήκα, πάνω στο γραφείο μου» λέει ο Πρωθυπουργός και δείχνει στον πρωινό επισκέπτη του ένα φουσκωμένο πορτοκαλί φάκελο.

Ο Πρωθυπουργός όμως γελάει. Ασφαλώς δεν είχε την αυταπάτη ότι δεν θα τον υποδεχόταν κάποιο «επείγον» θέμα. Το πρόσωπό του αποκαλύπτει όχι μόνο ξεκούραση αλλά και την ικανοποίηση. Δεν είναι μικρό πράγμα να προεδρεύεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μια πραγματικά σημαντική περίοδο της ιστορίας της. Θα μιλήσει γι' αυτό εκτεταμένα.

Δεν αγνοεί τις διεθνείς δυσχέρειες που προκαλεί το Ιράκ, δεν υποτιμά τις αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει μια στρατιωτική επιχείρηση στο Ιράκ. Βλέπει, όμως, το θέμα να μένει στη δικαιοδοσία του ΟΗΕ και τον

καθησυχάζει (κάπως) το γεγονός ότι από την περασμένη Τετάρτη «μετέχουν στο Συμβούλιο Ασφαλείας οι τρεις πιο σημαντικές χώρες της Ε.Ε., η Γερμανία, η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία –μάλιστα η Γαλλία έχει την προεδρία του αυτόν τον μήνα» και ακολουθεί η Γερμανία τον Φεβρουάριο. Μίλησε με τους ηγέτες και των τριών χωρών και «διέκρινε τη θέληση συνεργασίας». Βλέπει όμως και τον κίνδυνο να γίνει η Ευρώπη ουραγός σε γεγονότα και εξελίξεις, πράγμα που τον οδηγεί στη διαπίστωση ότι «υπάρχει ανάγκη να διαμορφώνει η Ευρώπη ομόφωνα, δίκως καθυστερήσεις, κοινές θέσεις απέναντι σε μείζονες εξελίξεις». Ειδικότερα για το πρόβλημα του Ιράκ, «το πιο σημαντικό αυτή τη στιγμή είναι να καταλήξουν οι προσπάθειες του ΟΗΕ σε ένα θετικό αποτέλεσμα και να αποφευχθεί ο πόλεμος».

Ο κ. Σημίτης αισιοδοξεί –συγκρατημένα, πάντοτε- και για τις εξελίξεις στην Τουρκία σε σχέση με το Κυπριακό. Οι τελευταίες δηλώσεις του κ. Ερντογάν και τα σχετικά διεθνή σχόλια του ενισχύουν τη θετική προδιάθεση. «Οι τελευταίες εξελίξεις στην Τουρκία ένα δείχνουν: ότι είναι όλο και πιο ισχυρή η άποψη της συμμετοχής στην Ευρώπη» και αυτό κατά τη γνώμη μου «αποτελεί ένα μοχλό συνεχών αλλαγών». Και στέλνοντας ένα οιονεί μήνυμα σε «κάποιους στην Αγκυρα ή όπου αλλού» ο Έλληνας Πρωθυπουργός τονίζει πως «είναι λάθος (τους) να πιστεύουν ότι αφού η ημερομηνία που δόθηκε στην Τουρκία είναι το 2004 μπορεί και το Κυπριακό να περιμένει». Διότι «όσο απομακρυνόμαστε από την παρούσα συγκυρία η επίλυση θα δυσχεραίνεται, μαζί με αυτήν και ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της Τουρκίας». Φυσικά η Ελληνική Προεδρία θα συνεχίσει την πρακτική της προκατόχου της (της Δανίας) και «θα ασκήσει πίεση στην Αγκυρα για μια εποικοδομητική στάση στο εγχείρημα της επίλυσης του Κυπριακού».

Το «δύσκολο οικονομικό περιβάλλον», όπως το διαπιστώνει ο Πρωθυπουργός, ίσως δεν είναι το κατάλληλο για να προωθήσει η Ελληνική Προεδρία το κοινωνικό πακέτο, αλλά ο κ. Σημίτης πιστεύει πως «ακριβώς επειδή υπάρχει ύφεση έχει ωριμάσει η ιδέα ότι θα πρέπει η Ε.Ε. να πραγματοποιήσει αποφάσεις (του Συμβουλίου της Λισσαβόνας, 2000) που εκκρεμούν». Ετσι, «έχει εκπονήσει ήδη ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για μια πιο αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών σχετικών με την ανταγωνιστικότητα, την επιχειρηματικότητα και τις μικρές επιχειρήσεις». Ο Πρωθυπουργός δηλώνει απερίφραστα: «Το συνολικό σχέδιό μας είναι πειστικό. Είμαι αισιόδοξος ότι θα υπάρχει πρόοδος».

Πώς όμως βλέπει την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο κ. Σημίτης την ώρα που αναλαμβάνει την προεδρία της; Στη Διακυβέρνηση για το Μέλλον της Ευρώπης, το 2004, λέει, «θα κληθούμε να πάρουμε θέση, να αγωνιστούμε για ποια Ευρώπη θέλουμε στην επόμενη δεκαετία». Και δίνει το ελληνικό όραμα για το οποίο η Ελληνική Προεδρία θα αγωνιστεί: «Χρειαζόμαστε μια πιο ισχυρή Ευρώπη στο παγκόσμιο σύστημα». Πιο συγκεκριμένα, «χρειαζόμαστε μια Ένωση πιο αποτελεσματική, ιδιαίτερα στις πολιτικές και στις αποφάσεις που αγγίζουν τον πολίτη, π.χ. για την ανεργία, την εγκληματικότητα, τα προβλήματα που δημιουργούν τα μεταναστευτικά ρεύματα, χρειαζόμαστε μια Ένωση που να εμπεδώνει τη συνείδηση ότι όλοι

μαζί σε υπερεθνικό επίπεδο μπορούμε να δώσουμε καλύτερες απαντήσεις στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής».

- 1. Μια σκιά ακολουθεί την Ελληνική προεδρία.. το Ιράκ. Ελπίζοντας ότι θα τηρηθεί «ο δρόμος του ΟΗΕ» όπου όμως τα δύο ευρωπαϊκά μέλη του Σ.Α. έχουν δισταμένες απόψεις για το θέμα πιστεύετε ότι θα μπορέσετε να εκφράσετε με μία φωνή την θέση της Ευρώπης; Και πώς θα αντιμετωπισθεί η περίπτωση ευρωπαϊκής πολυφωνίας από την προεδρία;**

Η θέση της Ελληνικής Προεδρίας και η πάγια θέση της Ελλάδας είναι ο σεβασμός των αποφάσεων του ΟΗΕ, εν προκειμένω του Συμβουλίου Ασφαλείας. Επιδίωξη της Ελληνικής Προεδρίας θα είναι να υπάρχει κοινή στάση όλων των μελών της Ένωσης. Αυτό διευκολύνεται από το γεγονός ότι συμμετέχουν στο Συμβούλιο Ασφαλείας από πρώτης Ιανουαρίου οι τρεις πιο σημαντικές χώρες της Ένωσης, η Γερμανία, η Γαλλία και η Μ. Βρετανία. Ήδη έχω συζητήσει το θέμα με τον Πρόεδρο Chirac, τον Καγκελάριο Schroeder και τον Πρωθυπουργό Blair. Δεν είχα την εντύπωση ότι υπάρχει αντιπαράθεση. Διέκρινα τη θέληση συνεργασίας. Στην Ένωση έχει διαμορφωθεί η πεποίθηση ότι η Ευρώπη πρέπει να ενισχύσει τη φωνή της, το ρόλο της σ' ένα παγκόσμιο πολυκεντρικό σύστημα. Αυτό σημαίνει και την ανάγκη να διαμορφώνει ομόφωνα δίχως καθυστερήσεις κοινές θέσεις απέναντι στις μείζονες εξελίξεις. Πάντως το πιο σημαντικό αυτή τη στιγμή είναι να καταλήξουν οι προσπάθειες του ΟΗΕ σ' ένα θετικό αποτέλεσμα και να αποφευχθεί ο πόλεμος.

- 2. Με δεδομένο ότι η «μεταπολίτευση» στην Τουρκία είτε ματαιώνεται είτε καθυστερεί με επακόλουθο να καρκινοβατεί ή και να οδηγείται σε αδιέξοδο η πολιτική λύση του Κυπριακού πιστεύετε ότι θα μπορούσε η ΕΕ, με παρέμβαση της προεδρίας μας, να ασκήσει πίεση στην Άγκυρα για τις 28/2, δεδομένου ότι η Κοπεγχάγη προεξοφλεί ότι οι «15» θα βοηθήσουν την Τουρκία στον Ευρωπαϊκό δρόμο της;**

Δεν πρέπει να προδικάσουμε ως αρνητική την πορεία της «μεταπολίτευσης». Μπορεί να γίνει μια τόσο ριζική αλλαγή όπως εκείνη που απαιτεί η συμμετοχή στην Ε.Ε. χωρίς αντιπαραθέσεις και δυσκολίες; Οι τελευταίες εξελίξεις στην Τουρκία, ένα δείχνουν, ότι είναι όλο και πιο ισχυρή η άποψη της συμμετοχής στην Ένωση. Αυτή η άποψη αποτελεί ένα μοχλό συνεχών αλλαγών.

Και πριν την Κοπεγχάγη η Ε.Ε. και μέσω της προεδρίας της άσκησε πίεση στην Άγκυρα για μια εποικοδομητική στάση στο εγχείρημα της επίλυσης του Κυπριακού. Συνεπώς σ' αυτήν την κατεύθυνση θα συνεχίσουμε και επί της Ελληνικής Προεδρίας. Είναι ένα εγχείρημα από το οποίο μπορούν όλοι οι συμμετέχοντες να βγουν κερδισμένοι.

Είναι λάθος να πιστεύουν κάποιοι στην Άγκυρα ή όπου αλλού, ότι αφού η ημερομηνία που δόθηκε στην Τουρκία είναι το 2004, μπορεί και το Κυπριακό να περιμένει. Όσο απομακρυνόμαστε από την παρούσα συγκυρία η επίλυση θα δυσχεραίνεται, μαζί μ' αυτή και ο Ευρωπαϊκός προσανατολισμός της Τουρκίας.

3. **Είναι γεγονός ότι καθυστερεί η απόφαση της Λισσαβόνας για προσέγγιση στον Ευρωπαίο πολίτη και προώθηση του κοινωνικού πακέτου. Σήμερα ούτε το πολιτικό ούτε το οικονομικό περιβάλλον της Ευρώπης ευνοεί την κάλυψη αυτού του ελλείμματος. Πού θα στηρικθείτε, σε ποιους παράγοντες θα βασιστείτε για την υιοθέτηση των σχετικών μέτρων αφού το ζήτημα αποτελεί προτεραιότητα της προεδρίας;**

Είναι πράγματι δύσκολο το οικονομικό περιβάλλον. Αλλά ακριβώς επειδή υπάρχει ύφεση έχει ωριμάσει η ιδέα, ότι θα πρέπει η Ε.Ε. να πραγματοποιήσει αποφάσεις που εκκρεμούν. Έτσι πριν λίγο καιρό αποφασίσθηκε η απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των αεροπορικών συγκοινωνιών για την οποία μέχρι τώρα η μία αναβολή διαδεχόταν την άλλη. Ελπίζω ότι το ίδιο πνεύμα να κυριαρχήσει μέχρι το Μάρτη όταν θα συναντηθούμε στις Βρυξέλλες στην εαρινή Σύνοδο Κορυφής.

Έχουμε ήδη εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για μια πιο αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών σχετικών με την ανταγωνιστικότητα, την επιχειρηματικότητα και τις μικρές επιχειρήσεις, πολιτικών για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας. Για παράδειγμα: Θα γίνει η αξιολόγηση και αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής απασχόλησης με στόχο τον επαναπροσδιορισμό και τη βελτίωση των μέσων και πολιτικών για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Θα γίνει η εξέταση της κοινής έκθεσης για τις συντάξεις, η οποία έχει ετοιμαστεί στη βάση των εθνικών εκθέσεων κάθε χώρας – μέλους ώστε να δώσει περαιτέρω ώθηση στις ευρωπαϊκές προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό των συνταξιοδοτικών συστημάτων σε ένα πλαίσιο που διασφαλίζει τόσο την επάρκεια όσο και την βιωσιμότητα. Το συνολικό σχέδιό μας είναι πειστικό, είμαι αισιόδοξος ότι θα υπάρχει πρόοδος.

- 4. Είναι κατανοητό ότι μεγάλο τμήμα του χρόνου σας θα αφιερωθεί αναγκαστικά στις ευθύνες της Προεδρίας. Τα ζητήματα του εσωτερικού μετώπου δεν κινδυνεύουν να καθυστερήσουν;**

Τα ζητήματα του εσωτερικού μετώπου είναι και θα παραμείνουν στις προτεραιότητές μου. Είναι ζητήματα που απαιτούν χρόνο. Χρόνο όμως απαίτησαν και οι μεγάλες εθνικές επιτυχίες. Έχουμε το σχέδιο για «την Ελλάδα 2004», που δημοσιοποίησα στη Θεσσαλονίκη το 2001. Προχωρούμε πάνω σ' αυτήν την βάση. Αλλά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ζούμε σε μια παγκόσμια δυσμενή συγκυρία. Σε άλλες χώρες η οικονομία είναι στάσιμη, η μεταρρυθμίσεις συναντούν τεράστιες δυσκολίες. Εμείς χάρη στον ψηλό ρυθμό ανάπτυξης που διατηρούμε, αλλάζουμε βήμα - βήμα την Ελληνική πραγματικότητα. Το εξάμηνο της Προεδρίας θα δουλέψουμε με συγκεκριμένη στοχοθέτηση. Αναφέρω μερικά παραδείγματα: Βελτίωση του συστήματος καταβολής αγροτικών επιδοτήσεων και αποζημιώσεων. Στην δημόσια διοίκηση περισσότερα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών, συγκεκριμένα προγράμματα σε δεκάδες δήμους που αφορούν θέσεις κοινωνικής εργασίας. Εφαρμογή του νέου πλαισίου για τη διαφάνεια στον δημόσιο τομέα. Να χτυπήσουμε αποτελεσματικά τη διαφθορά. Στο ΙΚΑ θα ολοκληρωθεί το νέο σύστημα εισπραξης και εισφορών και θα καθιερωθεί ο κωδικός ασφάλισης ανά ασφαλισμένο.

Ούτε θα αδιαφορήσουμε για τα ζητήματα του εσωτερικού μετώπου, ούτε θα στρέψουμε αλλού την προσοχή μας κατά τη διάρκεια της Προεδρίας. Θα επαναλάβω ότι, τα μεγάλα και τα μικρά έχουν την ίδια αξία. Τα μικρά δεν λύνονται αν δεν αντιμετωπίσουμε τα μεγάλα και έτσι να εξασφαλίσουμε καλύτερες προϋποθέσεις για τις εξελίξεις στο εσωτερικό. Τα μεγάλα, παραμένουν ημιτελή και αμφισβητήσιμα αν λυθούν χωρίς συνέχεια στο μέτωπο των συνθηκών ζωής.

- 5. Κύριε πρόεδρε η πολιτική σας ιστορία έχει ταυτισθεί και με την προσπάθεια του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της χώρας μας αλλά και της πορείας της Ευρώπης. Από το σύνθημα της ιστορικής πλέον αφίσας του ΠΑΣΟΚ στα μέσα της δεκαετίας του '70 «Ναι στην Ευρώπη των λαών, όχι στην Ευρώπη των μονοπωλίων» ποιο σύνθημα, ποιο όραμα είναι σήμερα επίκαιρο για την Ευρώπη;**

Πολλά έχουν αλλάξει από τότε. Κυρίως η ενδυνάμωση της Ευρώπης σε πρωταγωνιστική οικονομική δύναμη στο παγκόσμιο σύστημα αλλά συγχρόνως και η μετατροπή της σε μια πολυσύνθετη κοινωνία που συνολικά έχει επιτύχει ένα πρωτόγνωρο επίπεδο ανάπτυξης και

εκσυγχρονισμού, ευημερίας και ασφάλειας σε σχέση με το παρελθόν της.

Όμως κοινωνικά αιτήματα, αλλά και σύγχρονες προκλήσεις εξακολουθούν να υπάρχουν και υπάρχουν έντονα. Το 2004 στην Διακυβερνητική για το Μέλλον της Ευρώπης θα κληθούμε να πάρουμε θέση, να αγωνισθούμε για ποια Ευρώπη θέλουμε στην επόμενη δεκαετία.

Χρειαζόμαστε μια Ένωση πιο αποτελεσματική, ιδιαίτερα στις πολιτικές και στις αποφάσεις της που αγγίζουν τον πολίτη, π.χ. για την ανεργία, την εγκληματικότητα, τα προβλήματα που δημιουργούν τα μεταναστευτικά ρεύματα.

Χρειαζόμαστε μια Ένωση που δίπλα στους στόχους της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας επιδιώκει ισότιμα ένα σύγχρονο κοινωνικό μοντέλο, άρση των ανισοτήτων, να πλησιάσουμε την πλήρη απασχόληση, ενίσχυση των μηχανισμών συνοχής και αλληλεγγύης.

Χρειαζόμαστε μια Ένωση να εμπεδώνει την συνείδηση, ότι όλοι μαζί σε υπερεθνικό επίπεδο μπορούμε να δώσουμε καλύτερες απαντήσεις στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής χωρίς όμως ο πολίτης να χάνει την επαφή με τα κέντρα αποφάσεων, να αισθάνεται αποξενωμένος και χειραγωγούμενος.

Χρειαζόμαστε τέλος μια πιο ισχυρή Ευρώπη στο παγκόσμιο σύστημα. Σ' ένα σύστημα που θα τείνει όλο και περισσότερο ν' αναδεικνύει την πολυκεντρικότητά του.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση των 25 θα είναι μια άλλη πραγματικότητα από αυτή που γνωρίσαμε στα πρώτα 50 χρόνια της ιστορίας της. Όπως ριζικά διαφορετική είναι και η πραγματικότητα της νέας εποχής που έχει ξεκινήσει.